

Силабус курсу СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма «Логопедія. Спеціальна психологія»
Дні занять:
Консультації:
Рік навчання: 2. Семестр: 4.
Мова викладання: українська

Викладач курсу	доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти та менеджменту соціокультурної діяльності Олексюк Наталія Степанівна
Контактний телефон	+380662125355
E-mail	nataliya_oleksiuk@ukr.net
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	кредити ЄКТС – 4 (120 год.)

Опис дисципліни

Дисципліна «Соціальна реабілітація» спрямована на ознайомлення здобувачів з можливостями соціуму щодо відновлення порушених чи втрачених індивідом суспільних зв'язків та відносин внаслідок стану здоров'я зі стійкими розладами функцій організму (інвалідність), або зміни соціального статусу (люди похилого віку, безробітні, біженці, девіанти та ін.).

Структура курсу

Години (лек./сем./ практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2/2	1. Соціальна реабілітація як актуальна суспільна проблема.	Аналізувати зміст поняття «соціальна реабілітація». Знати мету і завдання соціальної реабілітації. Розуміти специфіку основних структурних елементів соціальної реабілітації. Мати уявлення про об'єкти і суб'єкти соціальної реабілітації. Уміти аналізувати рівні реабілітації. Обґрунтовувати етапи соціальної реабілітації. Розуміти специфіку ресурсів соціальної реабілітації. Знати стратегії реабілітаційної діяльності.	Презентації, питання, вправи, тести
2/2/2	2. Професійний портрет фахівця соціальної реабілітації.	Знати принципи реабілітаційної діяльності соціального працівника. Розуміти функції реабілітолога у роботі з різними категоріями осіб. Знати посадові обов'язки фахівця	Презентації, питання, вправи, тести

		соціальної реабілітації. Обґрунтовувати професійні та особистісні якості фахівця соціальної реабілітації. Розуміти професійні ризики в соціальній реабілітації.	
2/2/2	3. Мережа закладів соціальної реабілітації в Україні.	Аналізувати зміст поняття «середовище соціальної реабілітації». Мати уявлення про інститути соціальної реабілітації (центр соціальної реабілітації; державна служба медико-соціальної експертизи; установи і служби соціального обслуговування; соціальний притулок; центр допомоги сім'ї та дітям; центр постінтернатної адаптації; соціальний готель; центр соціального обслуговування; установи освіти та виховання; установи додаткової освіти і виховання).	Презентації, питання, вправи, тести
2/2/2	4. Структура соціальної реабілітації.	Аналізувати зміст поняття «психологічна реабілітація». Розуміти мету, завдання, принципи психологічної реабілітації. Знати етапи психологічної реабілітації. Мати уявлення про особливості психологічної реабілітації у різні вікові періоди розвитку особистості. Аналізувати зміст поняття «педагогічна реабілітація». Розуміти мету, завдання, принципи педагогічної реабілітації. Знати етапи педагогічної реабілітації. Мати уявлення про особливості педагогічної реабілітації у різні вікові періоди розвитку особистості. Розуміти зміст поняття «професійна реабілітація». Обґрунтовувати сучасне розуміння мети, завдань, принципів професійної реабілітації. Знати етапи професійної реабілітації. Мати уявлення про значення та специфіку професійної реабілітації у різні вікові періоди розвитку особистості. Обґрунтовувати сутність соціально-середовищної реабілітації.	Презентації, питання, вправи, тести

2/2/2	5. Критерії та показники ефективності соціальної реабілітації.	Аналізувати готовність чи неготовність індивіда до участі в реабілітаційних процесах. Знати основні установки, орієнтації, життєві цінності та плани; диспозиції та очікування. Розуміти специфіку, характеризувати основні критерії та показники ефективності соціальної реабілітації індивіда.	Презентації, питання, вправи, тести
2/2/2	6. Рання соціальна реабілітація.	Аналізувати зміст поняття «рання соціальна реабілітація». Знати об'єкти та суб'єкти ранньої соціальної реабілітації. Мати уявлення про технології ранньої соціальної реабілітації та основні умови їх ефективності.	Презентації, питання, вправи, тести
2/2/2	7. Соціальна реабілітація людей з інвалідністю.	Знати мету і завдання соціальної реабілітації людей з інвалідністю. Розуміти специфіку проблем соціальної реабілітації дітей з інвалідністю. Мати уявлення про інклюзивну освіту як спосіб навчання дитини з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітнього закладу, ЗВО. Обґрунтовувати сучасне розуміння змісту реабілітаційної роботи з найближчим оточенням особи з інвалідністю.	Презентації, питання, вправи, тести
2/2/2	8. Соціальна реабілітація різних категорій населення.	Знати основні характеристики різних категорій населення (дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування; військовослужбовців та учасників антитерористичних операцій та членів їх сімей; вимушених переселенців; засуджених; осіб, які зазнали різних форм насилля; людей літнього віку і самотніх старих; маргіналів та ін.). Мати уявлення про зміст роботи соціального реабілітолога з означеними категоріями.	Презентації, питання, вправи, тести

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК-9	здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, спрямування до особистісного та професійного розвитку, самовдосконалення та всебічної професійної самореалізації;

ФК-5	здатність аналізувати сучасний стан та перспективи розвитку, актуальні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти;
ФК-6	здатність організовувати та здійснювати навчальну, корекційну та виховну роботу з особами, які мають порушення психофізичного розвитку з урахуванням структури порушення, вікових та індивідуальних особливостей осіб, вимог освітніх стандартів, програм навчання та виховання;
ФК-7	здатність розробляти та впроваджувати освітні, соціальні, соціально-педагогічні технології забезпечення інклюзивної освіти в умовах закладів, служб, установ, організацій сфери освіти, охорони здоров'я, соціального захисту;
ФК-10	здатність розуміти та використовувати сучасні підходи до освіти, розвитку, абілітації, реабілітації і соціальної адаптації осіб з психофізичними порушеннями в освітніх закладах.
Програмні результати навчання	
ПРН 3	виявлена здатність розуміти теоретичні аспекти розвитку, освіти та виховання дітей з особливими освітніми потребами, особливостей їх становлення та соціалізації, принципів надання їм психолого-педагогічної допомоги;
ПРН 8	виявлена здатність здійснювати навчальну та організаційну діяльність в закладах спеціальної та інклюзивної освіти на основі етичних засад професійної діяльності, розуміння та поваги до психофізіологічних особливостей осіб з особливими освітніми потребами;
ПРН 9	виявлена здатність розробляти та впроваджувати методики і технології корекційно-розвивальної роботи, генерувати та реалізувати ідеї для вдосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації осіб з особами з особливими освітніми потребами.

Рекомендовані джерела

Базові

1. Андрущенко В. П. Соціальна робота: короткий енциклопедичний словник / Андрущенко В. П., Бех В. П., Мигович І. І. – К.: Інститут вищої освіти АПН. – К.: ДЦССМ, 2002. – 536 с.
2. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях : навч. посіб. / О. В. Безпалько. – К. : ЦУЛ, 2009. – 208 с.
3. Дем'яненко М. Актуальні проблеми переселенців в Україні [Електронний ресурс] : Режим доступу <http://www.nbuv.gov.ua>.
4. Зверєва І. Д., Петрочко Ж. В. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації : навчально-методичний комплекс / За ред. І. Д. Зверєвої, Ж. В. Петрочко. – К., 2007. – 216 с.
5. Іванова І. Методи соціальної роботи (на основі Державних стандартів соціальних послуг). К.: Університет «Україна», 2018. 302 с.
6. Капська А.Й., Пеша І.В. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей. К.: Центр учбової літератури, 2012. 232 с.
7. Капська А. Й. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями : Навч.-метод. посіб. для соц. працівн. і соц. педагог. // За ред. А. Й. Капської – К.: ДЦССМ, 2003.

8. Карпенко О. Г. Теорія та практика соціальної роботи: навч. посіб. для студентів ВНЗ. К.: Слово, 2015. 402 с.
9. Ковбас Б. І. Технології соціально-педагогічної діяльності (підготовка до державного іспиту): навч.-метод. посіб. для студ. спец. «Соціальна педагогіка». Івано-Франківськ: НАІР, 2012. 184 с.
10. Купенко О.В. Соціальна робота: від теорії до практики. Навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2019. 185 с.
11. Лукашевич М.П., Семигіна Т.В. Соціальна робота (теорія і практика). Навчальний посібник. К.: Каравела, 2018. 368 с.
12. Лукашевич М. П., Шандор Ф. Ф. Соціологія соціальної роботи: Теорія і практика. Навчальний посібник. К.: Каравела, 2017. 212 с.
13. Мосійчук Т. Є. Поняття соціальної реабілітації та його соціологічне обґрунтування. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики: Міжвузівський збірник. – Випуск 6-7. – Одеса.: Астропринт, 2000. – С. 77-86.
14. Олексюк Н.С. Соціальне забезпечення особи як необхідна умова ефективності її соціальної реабілітації. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки, № 1 (306) лютий 2017. Частина І. Старобільськ, 2017. С. 97–104;
15. Олексюк Н.С. Соціальна підтримка батьків дітей з особливими потребами як актуальна проблема Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»: зб.наук.пр. Мукачево: Вид-во МДУ, 2019. Випуск 2 (10). Частина 2. 120 с. С.63-66.
16. Олексюк Н.С. Зміст роботи соціального педагога в центрі соціально-психологічної реабілітації: досвід і перспективи. Social Work and Education. Vol. 7, No. 2. Ternopil-Aberdeen, 2020. pp. 236-243.
17. Oleksiuk N. The socio-pedagogical rehabilitation of children with peculiarities of the development as an impotent direction of social-pedagogical work. Topical issues of social pedagogy: Collective monograph. CARICOM, Barbados, 2017. 212 p. PP.123–135.
18. Олексюк Н.С. Зміст професійної підготовки соціальних реабілітологів до роботи з різними категоріями осіб. Innovative processes in education: Collective monograph. AMEET Sp. z o.o., Lodz, Poland, 2017. PP. 142-151;
19. Oleksiuk N. Social rehabilitation of marginal as viable socio-pedagogical problem. *Perspectives of research and development: Collection of scientific articles*. SAUL Publishing Ltd, Dublin, Ireland, 2017. PP.156–158.
20. Організація реабілітаційних заходів у центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів: Навчально-методичний посібник. - К.: Міністерство праці та соціальної політики України, 2009. 97 с.
21. Сабат Н. В. Теорії та методи соціальної роботи: метод. реком. Івано-Франківськ: Вид. І. Я. Третьак, 2008. 104 с.
22. Самойленко В. Б. Медична і соціальна реабілітація : підручник / В. Б. Самойленко, Н. П. Яковенко, І. О. Петряшев [та ін.]. К.: Медицина, 2013. 463с.
23. Соціальна педагогіка : мала енциклопедія / за заг. ред. І. Д. Звереві. К. : ЦУЛ, 2008. 336 с.
24. Соціально-педагогічна робота з проблемними сім'ями: посібник / Капська А.Й., Олексюк Н.С., Калаур С.М., Фалинська З.З. Тернопіль: Астон, 2010. 304 с.
25. Соціальна робота. В 3 ч. Ч. 1 : Основи соціальної роботи / за ред. Т. Семигіної, І. Григи. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. 178 с.

26. Соціальна робота. В 3 ч. Ч. 2 : Теорії та методи соціальної роботи / за ред. Т. Семигіної, І. Григи. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська Академія», 2004. 224 с.
27. Соціальна робота. В 3 ч. Ч. 3 : Робота з конкретними групами клієнтів / за ред. Т. Семигіної, І. Григи. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. 166 с.
28. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. І. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрович. – К.: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. – 256 с.
29. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб.: У 2-х част. Ч. ІІ. Ознаки вразливості та специфіка підтримки сім'ї та дитини / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, В.С.Петрович, Т.П. Цюман та ін./ За заг. ред.: Т. М. Журавель, З. П. Кияниці. К.: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 348с.
30. Теслюк В. М. Технології соціально-педагогічної діяльності: Навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 360 с.
31. Технології соціальної роботи за місцем проживання: навч. посібник / укладачі Іващенко К. В., Коцур І. В. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2015. 101 с.
32. Трубавіна І. М. До питання про критерії ефективності соціальної роботи / І. М. Трубавіна // Соціальна робота в Україні : теорія і практика. – 2005. – № 4. – С. 110–112.
33. Трубавіна І. М. Консультування сім'ї: науково-методичні матеріали для соціальних працівників, соціальних педагогів, студентів ВНЗ. К.: ДЦССМ, 2003. Ч. 1. 2003. 88 с.
34. Трубавіна І. М. Методи вивчення сім'ї: науково-методичні матеріали. К.: УДЦССМ, 2001. 68 с.
35. Трубавіна І. М. Соціальний супровід неблагополучної сім'ї: науково-методичні матеріали. К.: ДЦССМ, 2003. 85 с.
36. Шевцов А. Г. Методичні основи організації соціальної реабілітації дітей з вадами здоров'я: Монографія. К.: НТІ «Інститут соціальної політики», 2004.

Політика оцінювання

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим; бали, отримані на занятті, сумуються і визначають загальну кількість балів за модульний контроль.

Політика щодо термінів та перескладання завдань: завдання, які виконуються з порушенням встановлених термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. До перескладання модулю/модулів студент допускається з дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Зафіксовані порушення норм доброчесності під час складання підсумкового контролю є підставою для розгляду на засідання Комісії з питань етики та академічної доброчесності університету.

Оцінювання

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять – усне обговорення, розгляд питань, завдання	80
Залік – тести	20

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	зараховано
B	85-89	
C	75-84	
D	65-74	
E	60-64	
FX	35-59	незараховано з можливістю повторного складання
F	1-34	незараховано з обов'язковим повторним курсом